

บทที่ 2 = การสำรวจข้อมูลของชุมชน

1. **สำรวจข้อมูลจากสถานบริการสาธารณสุข และโรงเรียน**
เพื่อหาข้อมูลทางเภสัชสาธารณสุขจากหน่วยราชการต่างๆ

การดำเนินงาน วันศุกร์ที่ 15 พฤศจิกายน 2534 เวลา 8.30-17.00 น.

- 1.1 จากการสำรวจ พบว่า โรงเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอควนเนียง จังหวัดนครศรีธรรมราช และเวียงชัยที่จำเป็น จึงมีการดำเนินโครงการย่อยเพิ่มเติมอีก 1 โครงการคือ โครงการตู้ยาประจำโรงเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอควนเนียง

- 1.2 จำนวนสถานบริการสาธารณสุขที่จัดตั้งโดยรัฐ

โรงพยาบาลชุมชน	จำนวน	1	แห่ง
สถานีอนามัย	จำนวน	6	แห่ง
กองทุนยา	จำนวน	22	แห่ง

- 1.3 จำนวนสถานบริการสาธารณสุขเอกชนที่ถูกต้องตามกฎหมาย

ร้านขายยาแผนปัจจุบันบรรจุเสร็จ	จำนวน	4	ร้าน
ร้านขายยาแผนโบราณ	จำนวน	2	ร้าน

- 1.4 จำนวนสถานบริการสาธารณสุขเอกชนที่เปิดโดยไม่ได้ขออนุญาต

คลินิกแพทย์	จำนวน	1	คลินิก
ร้านขายยาแผนโบราณ	จำนวน	1	ร้าน
ร้านขายของชำที่จำหน่ายยา	จำนวน	มากกว่า 5	ร้าน

- 1.5 จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

แพทย์	จำนวน	1	คน
เภสัชกร	จำนวน	1	คน
ผสส.	จำนวน	375	คน
อสส.	จำนวน	6	คน

2. **การสำรวจข้อมูลปัญหาทางด้านสาธารณสุขและปัญหาการใช้ยาในชั้นที่**

- 2.1 การดำเนินงาน

โดยใช้แบบสำรวจข้อมูลด้านต่าง ๆ คือ ด้านการใช้ยา สมุนไพร, การสาธารณสุขมูลฐาน และการสัมภาษณ์ผู้ปกครองของนักเรียนอาสาสมัครสาธารณสุขชั้น ม.4/2

ระยะเวลาการดำเนินงาน วันเสาร์-อาทิตย์ ที่ 16-17 พฤศจิกายน 2534

เวลา 8.30-17.00 น.

- 2.2 ผลการสำรวจ

1.3 จำนวนผู้ถูกสำรวจตามสถานภาพ

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
โสด	4	10.3	10.3	10.3
คู่	33	84.6	84.6	94.9
หม้าย	2	5.1	5.1	100.0

TOTAL	39	100.0	100.0	

1.4 จำนวนผู้ถูกสำรวจตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
2 คน	2	5.1	5.3	5.3
3 คน	4	10.3	10.5	15.8
4 คน	4	10.3	10.5	26.3
5 คน	11	28.2	28.9	55.3
6 คน	5	12.8	13.2	68.4
7 คน	4	10.3	10.5	78.9
8 คน	5	12.8	13.2	92.1
10 คน	3	7.7	7.9	100.0
ไม่ตอบ	1	2.6	MISSING	

TOTAL	39	100.0	100.0	

1.5 จำนวนผู้ถูกสำรวจตามอาชีพ

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
รับราชการ	4	10.3	10.3	10.3
ค้าขาย	2	5.1	5.1	15.4
เกษตรกรรม	27	69.2	69.2	84.6
รับจ้าง	4	10.3	10.3	94.9
อื่นๆ	2	5.1	5.1	100.0
	-----	-----	-----	
TOTAL	39	100.0	100.0	

1.6 จำนวนผู้ถูกสำรวจตามระดับการศึกษา

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
ประถมศึกษา	26	66.7	66.7	66.7
มัธยมศึกษา	7	17.9	17.9	84.6
อาชีวศึกษา	2	5.1	5.1	89.7
ปริญญาตรี	3	7.7	7.7	97.4
ไม่ได้รับการศึกษา	1	2.6	2.6	100.0
	-----	-----	-----	
TOTAL	39	100.0	100.0	

1.7 จำนวนผู้ถูกสำรวจตามรายได้เดือน

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
น้อยกว่า 2000 บาท	10	25.6	25.6	25.6
2000-4000 บาท	20	51.3	51.3	76.9
4000-6000 บาท	8	20.5	20.5	97.4
มากกว่า 6000 บาท	1	2.6	2.6	100.0
	-----	-----	-----	
TOTAL	39	100.0	100.0	

1.8 จำนวนผู้ถูกสำรวจตามศาสนา

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
พุทธ	37	94.9	94.9	94.9
อิสลาม	1	2.6	2.6	97.4
คริสต์	1	2.6	2.6	100.0
	-----	-----	-----	
TOTAL	39	100.0	100.0	

2. ข้อมูลสุขภาพอนามัย

2.1 ชนิดของน้ำดื่มในครัวเรือน

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
น้ำดื่ม	3	7.0	7.0	7.0
น้ำฝน	3	7.0	7.0	14.0
น้ำประปา	0	0.0	0.0	14.0
น้ำบาดาล	1	2.3	2.3	16.3
น้ำบ่อ	36	83.7	83.7	100.0
น้ำคลอง	0	0.0	0.0	100.0

TOTAL	43	100.0	100.0	

2.2 ประวัติการเจ็บป่วยด้วยโรค

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
พลาณี	5	11.9	11.9	11.9
ท้องร่วง	18	42.9	42.9	54.8
ไข้รากสาด	3	7.1	7.1	61.9
มาลาเรีย	4	9.5	9.5	71.4
ไข้เลือดออก	11	26.2	26.2	97.6
ดีบ้าน	1	2.4	2.4	100.0

TOTAL	42	100.0	100.0	

2.3 การจัดการกับน้ำทิ้งในครัวเรือน

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
ปล่อยลงที่ระบายน้ำเสีย	5	12.8	12.8	12.8
ปล่อยลงทางระบายน้ำเสียที่ทำขึ้นเอง	20	51.3	51.3	64.1
ปล่อยให้ไหลหรือซึมลงตามชายคาเรือน	14	35.9	35.9	100.0

TOTAL	39	100.0	100.0	

2.4 การรักษาพยาบาลเบื้องต้นเมื่อมีอาการท้องเสีย

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
รับประทานยาสมุนไพรแก้ท้องเสีย	20	51.3	51.3	51.3
รับประทานยาคำนวณครั้งการถ่าย	7	17.9	17.9	69.2
ดื่มน้ำเกลือโออาร์เอสแทนน้ำ	9	23.1	23.1	92.3
ปล่อยให้หายเอง	1	2.6	2.6	94.9
ไปพบแพทย์	2	5.1	5.1	100.0

TOTAL	39	100.0	100.0	

2.5 ชนิดของสีวมที่ครัวเรือน

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
สีวมซิม	34	87.2	87.2	87.2
สีวมหลุม	4	10.3	10.3	97.4
ไม่มีสีวม	1	2.6	2.6	100.0
<hr/>				
TOTAL	39	100.0	100.0	

2.6 การใช้สีวมในการถ่ายอุจจาระ

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
สีวมซิม	35	89.7	89.7	89.7
สีวมหลุม	3	7.7	7.7	97.4
ถ่ายในป่า	1	2.6	2.6	100.0
<hr/>				
TOTAL	39	100.0	100.0	

2.7 การปฏิบัติคนเมื่อเจ็บป่วยเล็กน้อย (เช่น เป็นไข้ หวัด ปวดท้องเล็กน้อย)

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
ซื้อยามินเอง	21	53.8	53.8	53.8
ปรึกษาพศ. อสม.	3	7.7	7.7	61.5
ไปสถานเอนามัย	13	33.3	33.3	94.9
ไปคลินิกแพทย์	2	5.1	5.1	100.0
<hr/>				
TOTAL	39	100.0	100.0	

2.8 การปฏิบัติคนเมื่อเจ็บป่วยปานกลาง

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
ซื้อยามินเอง	5	12.8	12.8	12.8
ปรึกษาพศ. อสม.	1	2.6	2.6	15.4
ไปสถานเอนามัย	22	56.4	56.4	71.8
ไปโรงพยาบาล	8	20.5	20.5	92.3
ไปคลินิกแพทย์	3	7.7	7.7	100.0
<hr/>				
TOTAL	39	100.0	100.0	

2.9 การปฏิบัติคนเมื่อเจ็บป่วยรุนแรงมาก

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
ไปสถานเฝ้าระวัง	1	2.6	2.6	2.6
ไปโรงพยาบาล	37	94.9	94.9	97.4
ไปคลินิกแพทย์	1	2.6	2.6	100.0
TOTAL	39	100.0	100.0	

3. ข้อมูลเรื่องการใช้ยา

3.1 แหล่งที่ซื้อยาตนเอง

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
ร้านขายของชำ	3	7.7	7.7	7.7
ร้านขายยา	25	64.1	64.1	71.8
กองทุนยา	2	5.1	5.1	76.9
ร้านขายยาแผนโบราณ	7	17.9	17.9	94.9
สถานเฝ้าระวัง	2	5.1	5.1	100.0
TOTAL	39	100.0	100.0	

3.2 วิธีการซื้อยา

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
ซื้อตามตัวอย่างยาที่เคมี	1	2.6	2.6	2.6
บอกชื่อยา	13	33.3	33.3	35.9
บอกลักษณะภาชนะนอกของยา	3	7.7	7.7	43.6
บอกอาการที่เป็น	22	56.4	56.4	100.0
TOTAL	39	100.0	100.0	

3.3 รายละเอียดที่ต้องการทราบมากที่สุดจากยาที่ซื้อ

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
ชื่อยา	1	2.6	2.6	2.6
วิธีใช้	27	69.2	71.1	73.7
โทษหรืออันตราย	7	17.9	18.4	92.1
อื่นๆเช่นวันหมดอายุ วันที่ผลิต ราคา	3	7.7	7.9	100.0
TOTAL	38	100.0	100.0	

3.4 บุคลากรที่ให้ค่าปรึกษาเมื่อมีปัญหาเรื่องธ.

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
แพทย์	15	38.5	38.5	38.5
เภสัชกร	3	7.7	7.7	46.2
ผศ. อสม.	2	5.1	5.1	51.3
เจ้าหน้าที่อนามัย	16	41.0	41.0	92.3
ครู	1	2.6	2.6	94.9
ญาติ พี่น้อง	2	5.1	5.1	100.0
TOTAL	39	100.0	100.0	

3.5 บุคลากรที่คิดว่าจะให้ค่าปรึกษาเรื่องธ.ให้ดีที่สุด

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
แพทย์	21	53.8	53.8	53.8
เภสัชกร	11	28.2	28.2	82.1
ผศ. อสม.	1	2.6	2.6	84.6
เจ้าหน้าที่อนามัย	6	15.4	15.4	100.0
TOTAL	39	100.0	100.0	

3.6 วิธีปฏิบัติก่อนใช้ยา

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
อ่านฉลากยาและใช้ตามฉลาก	24	61.5	61.5	61.5
ใช้ตามคำแนะนำของแพทย์และเภสัชกร	13	33.3	33.3	94.9
ใช้ตามคำแนะนำของคนที่เคยใช้มาก่อน	2	5.1	5.1	100.0
	-----	-----	-----	
TOTAL	39	100.0	100.0	

3.7 ชนิดของยาที่มีอยู่ในบ้าน

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
ยาใส่แผลสด ยานวด กิงเจอร์ไฮโดรเจน	1	17	43.6	43.6
ยากีบวดพาราเซตามอล	14	35.9	35.9	79.5
ยาสมุนไพร	5	12.8	12.8	92.3
ยาชุด	1	2.6	2.6	94.9
ยาช่อง เช่น กัมใจ บวดหาย	2	5.1	5.1	100.0
	-----	-----	-----	
TOTAL	39	100.0	100.0	

3.8 ความถี่ของการใช้ยาช่องแก้มปวด

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
เป็นประจำเกือบทุกวัน	3	7.7	7.7	7.7
นานๆครั้ง	20	51.3	51.3	59.0
เมื่อมีอาการปวดเมื่อย	10	25.6	25.6	84.6
ไม่ใช้	6	15.4	15.4	100.0
	-----	-----	-----	
TOTAL	39	100.0	100.0	

3.9 การใช้ยารักษาแผลฝีหนอง

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
กินยาปฏิชีวนะ	22	56.4	59.5	59.5
ซื้อยาเม็ดหรือแคปซูลมาโรยแผล	2	5.1	5.4	64.9
ใช้สมุนไพรพอก	11	28.2	29.7	94.6
อื่นๆ คือใช้ยาตามที่ตั้งถานีอนามัขให้	2	5.1	5.4	100.0
	-----	-----	-----	
TOTAL	37	100.0	100.0	

CENTRAL LIBRARY
PRINCE OF SONGKLA UNIVERSITY

20

3.10 ความรู้เรื่องการสังเกตขนาดอายุ

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
ดูจากการเปลี่ยนแปลงสี กลิ่น รส ตะกอน	11	28.2	28.2	28.2
ดูจากวันหมดอายุจากฉลาก	25	64.1	64.1	92.3
ถามผู้รู้	3	7.7	7.7	100.0

TOTAL	39	100.0	100.0	

3.11 ความรู้เรื่องยาชุด

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
ยาเม็ดหลายสีหลายชนิดในซองเดียวกัน	16	41.0	41.0	41.0
ยาที่จัดเป็นชุดเหมือนยาคำราหลวง	12	30.8	30.8	71.8
ยาที่รักษาโรคได้หลายโรคในคราวเดียวกัน	6	15.4	15.4	87.2
ยาที่บรรจุเป็นแผงหลากสี	2	5.1	5.1	92.3
ยาที่มีขายในร้านชำ	1	2.6	2.6	94.9
ยาที่โฆษณา	2	5.1	5.1	100.0

TOTAL	39	100.0	100.0	

3.12 กรณีที่ใช้ยาชุด

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
ใช้ขวด	15	38.5	38.5	38.5
ปวดหัว	7	17.9	17.9	56.4
ปวดเมื่อย	5	12.8	12.8	69.2
อ่อนเพลีย	3	7.7	7.7	76.9
ไม่ใช้เลย	9	23.1	23.1	100.0

TOTAL	39	100.0	100.0	

3.13 ความรู้เรื่องอันตรายที่เกิดจากการกินยาชุด

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
กระเพาะทะลุ	7	17.9	18.4	18.4
กระดุก	5	12.8	13.2	31.6
บวมหน้า	6	15.4	15.8	47.4
ไม่ทราบ	16	41.0	42.1	89.5
อื่นๆ คือ สมองเสื่อม	1	2.6	2.6	92.1
เป็นพิษ	3	7.7	7.9	100.0

TOTAL	38	100.0	100.0	

3.14 ยากี่ใช้เมื่อมีอาการปวดหัว เป็นไข้

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
ยานคง ทิงเจอร์ไฮโดลีน	3	7.7	7.7	7.7
ยาเม็ดพาราเซตามอล	28	71.8	71.8	79.5
ยาชุด	3	7.7	7.7	87.2
ยาช่องนักปวด	4	10.3	10.3	97.4
ไม่ทราบ	1	2.6	2.6	100.0
	-----	-----	-----	
TOTAL	39	100.0	100.0	

4. ข้อมูลเรื่องการใช้สมุนไพร

4.1 สมุนไพรที่เคยใช้ในการรักษาโรค

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
ฟ้าทะลายโจร	6	7.7	7.7	7.7
ว่านหางจระเข้	34	43.6	43.6	51.3
ขมิ้นชัน	8	10.3	10.3	61.6
เสลดพังพอน	13	16.7	16.7	78.2
ขุมเห็ดเทศ	13	16.7	16.7	94.9
อื่นๆ	4	5.1	5.1	100.0
	-----	-----	-----	
TOTAL	76	100.0	100.0	

4.2 แหล่งที่ทราบถึงวิธีใช้สมุนไพร

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
การบอกเล่าต่อกันมา	21	43.7	43.7	43.7
ตามผู้รู้หรือผู้ที่เคยใช้	14	29.2	29.2	72.9
จากหนังสือ รูปภาพ	4	8.3	8.3	81.2
จากการเผยแพร่ของหน่วยงานสาธารณสุข	9	18.8	18.8	100.0
	-----	-----	-----	
TOTAL	48	100.0	100.0	

4.3 วิธีการใช้สมุนไพร

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
กินสด	13	16.5	16.5	16.5
ต้ม	22	27.8	27.8	44.3
ชง	10	12.7	12.7	57.0
ทา	28	35.4	35.4	92.4
ผสม	6	7.6	7.6	100.0
	-----	-----	-----	
TOTAL	79	100.0	100.0	

4.4 ชนิดของสมุนไพรที่ปลูกที่บ้าน

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
ฟ้าทะลายโจร	6	10.9	10.9	10.9
ว่านหางจระเข้	29	52.7	52.7	63.6
ขมิ้นชัน	5	9.1	9.1	72.7
เสลดพังพอน	6	10.9	10.9	83.6
ขุมเห็ดเทศ	6	10.9	10.9	94.5
อื่นๆ	3	5.5	5.5	100.0
	-----	-----	-----	
TOTAL	55	100.0	100.0	

4.5 กังสนคติต่อประสิทธิภาพของสมุนไพร

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
ใช้ทดแทนยาแผนปัจจุบันได้	18	37.5	37.5	37.5
ประสิทธิภาพสูงกว่ายาแผนปัจจุบัน	4	8.3	8.3	45.8
ประสิทธิภาพต่ำกว่ายาแผนปัจจุบัน	7	14.6	14.6	60.4
มีความปลอดภัยในการใช้มากกว่ายาแผนปัจจุบัน	19	39.6	39.6	100.0
	-----	-----	-----	
TOTAL	48	100.0	100.0	

4.6 ความเห็นเกี่ยวกับข้อเสียของสมุนไพร

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
ใช้เวลาในการรักษานาน	12	21.4	21.4	21.4
ต้องใช้งบประมาณมาก	11	19.6	19.6	41.0
วิธีใช้และรูปแบบที่นำมาใช้ไม่สะดวก	14	25.0	25.0	66.0
หายาก	19	34.0	34.0	100.0
	-----	-----	-----	
TOTAL	56	100.0	100.0	

4.7 ความเห็นเกี่ยวกับข้อดีของสมุนไพร

Value Label	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
ราคาถูกลง	15	31.9	31.9	31.9
หาง่าย	9	19.1	19.1	51.0
มีความปลอดภัยในการใช้	23	49.0	49.0	100.0
	-----	-----	-----	
TOTAL	47	100.0	100.0	

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาทางด้านสาธารณสุข ทางด้านสา และ สมุนไพร

จากการวิธีการสำรวจโรคไข้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ผู้ปกครองของนักเรียน ชั้น ม.4 โรงเรียนสวนเนืองวิทยา จำนวน 39 คนในวัน 16-17 พฤศจิกายน 2534 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่ถูกสำรวจร้อยละ 71.8 อยู่ในช่วงอายุ 40-59 ปี, สถานภาพคู่ ร้อยละ 84.6, มีอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 69.2, ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในชั้น ประถมศึกษา ร้อยละ 66.7, มีรายได้เฉลี่ย 2000-4000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 51.3, ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 94.9

ในส่วนข้อมูลสุขภาพอนามัย พบว่า ใช้น้ำบ่อในการบริโภค ร้อยละ 83.7 โดยส่วนใหญ่มีการปรับปรุงคุณภาพน้ำโดยการกรอง และใช้น้ำดื่ม ร้อยละ 7, มีการจัดการกับน้ำทิ้งใช้ โดยการปล่อยลงรางระบายน้ำที่ตัวเอง ร้อยละ 51.3, และ ปล่อยให้ไหลซึมลงตามข้างคาเรือน ร้อยละ 35.9, มีประวัติการเจ็บป่วยเป็นโรคท้องร่วง ร้อยละ 42.9, การรักษาพยาบาลเบื้องต้น เมื่อมีอาการท้องร่วง ร้อยละ 51.3 ใช้วิธีการรับประทานยาสมุนไพร (ซึ่งส่วนใหญ่ซื้อจากร้านขายยาแผนโบราณ), เมื่อมีอาการเจ็บป่วยเล็กน้อย ร้อยละ 53.8 จะนิยมซื้อยารับประทานเอง, เมื่อมีอาการเจ็บป่วยปานกลาง ร้อยละ 56.4 จะนิยมไปสถานีนานามัย, เมื่อมีอาการเจ็บป่วยรุนแรง ร้อยละ 94.9 จะนิยมไปโรงพยาบาล

ในส่วนข้อมูลเรื่องการใช้น้ำ พบว่า แหล่งที่ซื้อน้ำกินเอง ร้อยละ 64.1 ซื้อจากร้านขายยา (ในอำเภอสวนเนือง มีเฉพาะร้านขายยาแผนปัจจุบันบรรจุเสร็จ ยังไม่มีร้านขายยาแผนปัจจุบันที่มีเภสัชกรประจำ), และ ร้อยละ 17.9 ซื้อจากร้านขายยาแผนโบราณ, วิธีการซื้อยาจะบอกเล่าอาการที่เป็นเพื่อให้ทางร้านจัดยาให้ ร้อยละ 56.4, และร้อยละ 69.2 ต้องการทราบถึงวิธีการใช้ยาที่ได้รับมากที่สุด, มีเพียงร้อยละ 2.6 ที่ต้องการทราบชื่อยา, เมื่อมีปัญหาเรื่องยา ร้อยละ 41.0 จะปรึกษาเจ้าหน้าที่อนามัย, มีเพียงร้อยละ 5.1 ที่จะปรึกษา ผสส. อสม., ร้อยละ 53.8 คิดว่าแพทย์เป็นบุคลากรที่ให้คำปรึกษาเรื่องยาได้ดีที่สุด, ในเรื่องการปฏิบัติตนก่อนใช้น้ำ ร้อยละ 61.5 ล้างจานและล้างตามฉลาก,

ในเรื่องการให้ยาชุดของ พบว่า ชนิดของยาที่มีอยู่ในครัวเรือน ร้อยละ 35.9 มียาพาราเซตามอล, ร้อยละ 12.8 มียาสมุนไพร, มียาชุด ร้อยละ 2.6, และมียาช่อง ร้อยละ 5.1, ความถี่ในการให้ยาชุดแก่ปวด ร้อยละ 51.3 บอกว่านานๆให้ครั้ง, ร้อยละ 25.6 ใช้เมื่อมีอาการปวดเมื่อย, ร้อยละ 7.7 ใช้เป็นประจำเกือบทุกวัน, มีเพียงร้อยละ 15.4 ที่ไม่ให้เลยในเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับยาชุด ร้อยละ 41.0 บอกว่า เป็นยาเม็ดหลายสีหลายชนิดในซองเดียวกัน, ร้อยละ 15.4 เข้าใจว่าเป็นยาที่รักษาโรคได้หลายโรคในคราวเดียวกัน, และมีมากถึงร้อยละ 30.8 ที่เข้าใจว่า ยาชุดคือยาที่จัดเป็นชุดเหมือนยาดำรงหลวง ซึ่งเป็นความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนอย่างมาก, มีเพียงร้อยละ 23.1 ที่ไม่ให้ยาชุดเลย,

นอกจากนี้ใช้เอนเทอโร ไชท์วิด ร้อยละ 38.5 , กรดปิวคิก ร้อยละ 17.9 , และ กรดปิวคิกเมื่อ ร้อยละ 12.8, นอกจากนี้พบว่า ร้อยละ 41.0 ไม่ทราบว่าสาเหตุมีอันตรายอย่างไร , และ ร้อยละ 7.7 เข้าใจว่า สาเหตุนั้นสุดเช่นขาดลง ทิงเจอร์ไฮโดรคีน สามารถระงับอาการปวด และ ลดไข้ได้เมื่อมีบาดแผล

ในเรื่องการใช้สมุนไพร จากการสอบถามโดยเน้น สมุนไพร จำนวน 5 ชนิด ซึ่งกระทรวงสาธารณสุข สนับสนุนในโครงการสาธารณสุขมูลฐาน พบว่า มีการใช้ว่านหางจระเข้ มากที่สุด คือ ร้อยละ 43.6, เสลดพังพอน ร้อยละ 16.7 , ฝรั่งเทศ ร้อยละ 16.7, ขมิ้นชัน ร้อยละ 10.3, และ ช้าทะลาขจร ร้อยละ 7.7, การใช้สมุนไพร ส่วนใหญ่ใช้ตาม คำบอกเล่าต่อกันมา คือ ร้อยละ 43.7 , มีเพียงร้อยละ 18.8 ที่ใช้ตามการแพทย์ของหน่วยงาน สาธารณสุข , ลักษณะของการใช้สมุนไพร ใช้ทา ร้อยละ 35.4 (โดยเฉพาะ ว่านหางจระเข้) , ดื่ม ร้อยละ 27.8, ว่านหางจระเข้ เป็นสมุนไพรที่มีการปลูกที่บ้านมาก ร้อยละ 52.7 , และ ผู้ถูกสำรวจ ร้อยละ 37.5 เห็นว่า สาสมุนไพรมีประโยชน์มากกว่ายาแผนปัจจุบันได้ , ร้อยละ 39.6 เห็นว่ามีความปลอดภัยในการใช้มากกว่ายาแผนปัจจุบัน, ร้อยละ 8.3 เห็นว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่า ยาแผนปัจจุบัน, ร้อยละ 14.6 เห็นว่ามีประสิทธิภาพต่ำกว่ายาแผนปัจจุบัน, ร้อยละ 34.0 เห็นว่าข้อเสียของสมุนไพรคือ หายาก และ ร้อยละ 49.0 เห็นว่าข้อดีของสมุนไพรคือมีความ ปลอดภัยในการใช้

จากผลสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาทางด้านสาธารณสุข ทางด้านยา และ สมุนไพร ทำให้ผู้ดำเนินโครงการวางหัวข้อในการเผยแพร่ให้ความรู้ โดยเน้นในเรื่องดังต่อไปนี้

1. สู้ลักษณะอนามัย ในเรื่องการมีน้ำสะอาดเพื่อการบริโภค
2. การรักษาพยาบาลตนเองขั้นต้น และการใช้ ORS เมื่อมีอาการท้องเสีย
3. การปฏิบัติตนในการซื้อและใช้ยา
4. ความรู้เรื่องอันตรายจากยาชุดและยาซอง
5. การใช้ยาสามัญประจำบ้าน
6. วิธีการใช้ยาสมุนไพรที่ถูกต้อง